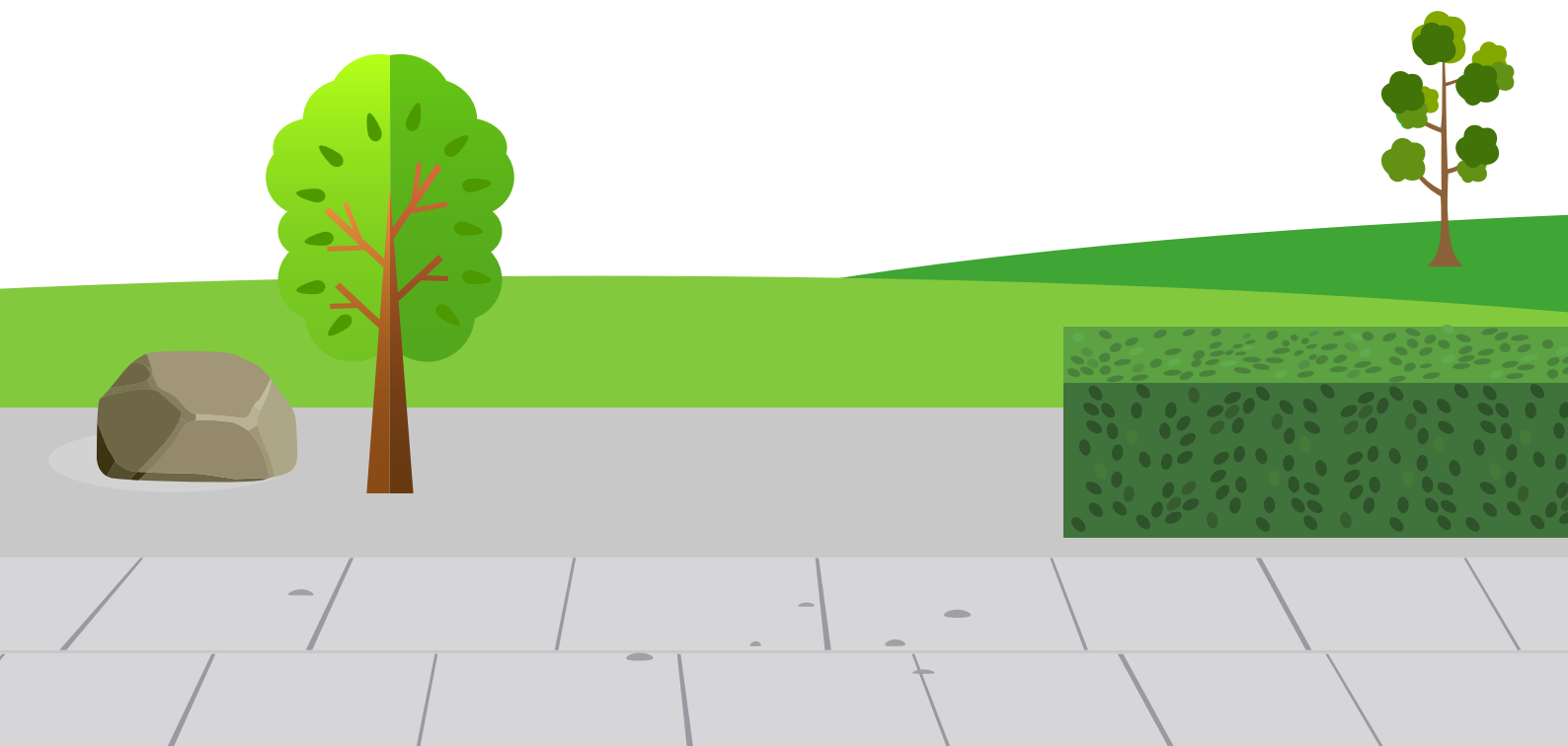

PRAKSISGUIDE

Sådan strukturerer du din udeundervisning

NØDVENDIGE TIPS & TRICKS

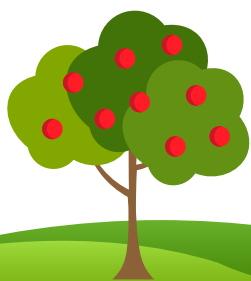

Indholdsfortegnelse

Inden du går i gang	3
Ideer til struktur og rammer	3
Fast mødested	4
Mødetidspunkt	5
Stille tegn	5
Vigtig information til forældrene	5
Praktiske og pædagogiske fif til din udeundervisning	6
Rekvisitter og materialer til undervisningen	7
Instruktion af en aktivitet	8
Skab flow i din undervisning	8
Klasser og elever med udfordringer	9
Gode vindere og gode tabere	9
Din rolle som lærer	9
Udeundervisning og vejrforhold.	10
På tur med afstand	11
Er du klar? - gennemgå tjeklisten!	12

**Dele af din undervisning
skal nu foregå udendørs!**

**Denne guide giver dig vigtig viden, så du
kommer godt fra start samt gode ideer,
tips & tricks til, hvordan du strukturerer din
udeundervisning.**

Inden du går igang

Inden du går i gang, er det vigtigt, at både lærere og pædagoger i klasseteamet bliver enige om rammerne for, hvordan I gennemfører udeundervisningen. Ved at gøre det, giver du dig selv nogle bedre forudsætninger for, at din undervisning lykkes. Hvis alle i teamet udfører det på samme måde, giver det en genkendelig struktur for eleverne, så de hver gang ved, hvad de skal gøre. Det skaber forudsigelighed og tryghed.

Er du en af de undervisere, som i forvejen bruger meget udeundervisning, så del ud af dine gode erfaringer!

Små detaljer, som umiddelbart kan virke ligegyldige, kan være afgørende for om undervisningen lykkes!

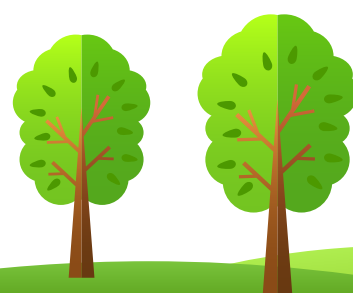
Husk

Lykkes det ikke første gang, som du forventede, så prøv igen. Det er ikke nødvendigvis fordi, der var noget "galt" med din undervisning. Det kan lige så godt skyldes, at det var nyt for alle. Øvelse gør mester!

Ideer til struktur og rammer

Hvis du har mulighed for det, skal du gennemgå rammerne for undervisningen i klassen, så du skaber en forståelse hos eleverne for, hvad der skal ske efterfølgende. Her er ofte mere ro, og du har mulighed for at visualisere ved at tegne på tavlen, mens du forklarer. Det giver en bedre forståelse hos eleverne.

Fast mødested

I skal have et fast mødested. Det skal være et sted, hvor I mødes, hver gang I skal samles udendørs. Det er vigtigt, at eleverne er placeret, så du har øjekontakt med alle elever. I kan med fordel mødes en halv klasse ad gangen, da der skal være stor afstand mellem eleverne. Det kræver mindre plads, og eleverne vil bedre kunne høre dig. Ideer til mødesteder:

- **En mur, hegn eller lignende**, hvor du på forhånd har markeret den enkelte elevs plads, så de holder den fornødne afstand. På muren kan elevens plads markeres med et stykke kridt, og på hegnet kan du binde et stykke snor. Du kan markere pladserne med et tal. Det vil gøre det lettere for eleverne at finde deres plads, hvis de har faste pladser.

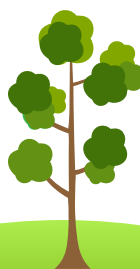
Et godt tip er at sige, at alles numser skal røre muren eller hegnet, så får du automatisk øjenkontakt!

- **Et stykke tov**, hvor du har bundet et antal knuder svarende til antal elever i klassen / gruppen. Hver knude markerer den enkelte elevs plads ved tovet. Tovet lægger du på jorden og eleverne stiller sig med den ene fod på knuden. Fordelen med tovet er, at du kan tage det med dig, hvis du vil undervise forskellige steder.
- **Hvis I mødes i en rundkreds**, skal du finde en måde at markere, hvor rundkredsen er, og hvor de enkelte elever skal placere sig i rundkredsen. Dette kan gøres med kridt eller maling. Du kan også lægge nogle ting for eksempel legoklodser, som markerer pladsen. Fordelen ved dette er den samme som med tovet.

Faste pladser på mødestedet, vil give mere ro, hver gang I mødes, hvis dette er muligt. Vær opmærksom på, at der vil komme "huller", som inde i klassen, hvis der mangler elever. Det kan give forvirring for nogle elever. Italesæt derfor dette for eleverne. Faste pladser kan også være en hurtig måde at få overblik over, om alle elever er kommet.

Faste pladser vil blive udfordrende for eleverne, hvis I mødes med forskellige elevsammensætninger. For så vil eleverne have forskellige pladser afhængig af, hvem de mødes med. Hvis muligt, så del derfor klassen på samme måde hver gang.

Anvend faste makkerpar som er bestemt af dig. Det er inkluderende og skaber tryghed.

Mødetidspunkt

Hvis du starter din undervisning inde i klassen, for derefter at gå ud, er det vigtigt, at du fortæller eleverne, hvornår du forventer, at I mødes på mødestedet, hvilket tøj der er passende til vejret, og hvad de skal medbringe.

Skal I væk fra skolen, kan du anvende de tre T'er

T - Husk at tisse

T - Hvad skal der være i turtaske

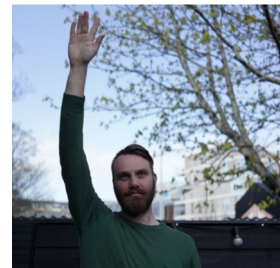
T - Hvilket tøj er passende til vejret

Stille tegn

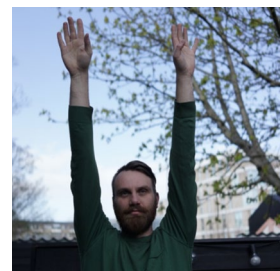
Du får brug for to tegn, som du skal lære dine elever:

1. "FRYS" - Eleverne skal stå stille på samme sted, hvor de befinder sig!
2. "Tilbage til mødestedet" - aktiviteten er slut og alle skal gå tilbage til mødestedet.

Vælg det samme tegn til punkt 1 og 2, men med variation i forhold til om du ønsker at eleverne skal stå stille, eller gå tilbage til mødestedet. Find to tegn, som passer godt til jer i lærerteamet. Eksempler på tegn kan være: EN hånd i vejret, eller TO hænder i vejret. ET fløjt, TO fløjt. Til "tegn" med lyde kan eksempelvis bruges en fløjte eller et musikinstrument.

"Frys"

"Tilbage til mødestedet"

Vigtig information til forældrene

Forældrene har brug for en konkret liste for, hvad deres børns skoletasker skal indeholde HVER DAG. Mange forældre ved ikke, hvad du præcist mener med eksempelvis "praktisk tøj".

Her er ideer til ting, som skoletasken kan indeholde:

- Tøj til vejret - vær meget konkret: Regntøj, gummistøvler mv.
- Siddeunderlag
- Drikkedunk
- En turvenlig madpakke, som nemt kan spises, uden unødige emballage som et yoghurtbæger, da skrald skal kunne ligge i madkassen
- Skolebøger, hvis de skal bruges
- Penalhus - det er ekstra vigtigt lige nu, at det er i orden. Da de ikke må låne hinandens blyanter. Måske skal der også ligge en terning, hvis I skal spille spil
- Ipad
- Sprit
- Evt. clipboard som underlag

Praktiske og pædagogiske fif til din udeundervisning

Du får her nogle vigtige tips & tricks, som hjælper dig med at gennemføre din undervisning så succesfuldt som muligt.

Hvis udeundervisning er nyt for dig, så planlæg undervisning i starten som du er tryk ved, og godt kan lide at udføre. Gentag gerne de samme aktiviteter flere gange, måske med forskelligt fagligt indhold. For eksempel et "Stjerneløb", hvor det faglige indhold første gang er spørgsmål til en bog, klassen har læst. Næste gang anvender du "Stjerneløb" til din engelskundervisning. Det giver en god forforståelse og trykghed for eleverne, da det er velkendt. Når du bliver mere tryk ved udeundervisning, og din struktur "kører", kan du gå i gang med nye og ukendte aktiviteter.

"Stop mens legen er god", så eleverne forlader aktiviteten med en god følelse. Så er de oftere positive overfor, at prøve den igen.

Meget af din gode undervisning fra klassen kan flyttes udendørs. Det er blot andre rammer!

Efter endt undervisning, kan du samle eleverne på mødestedet, og bruge 5 min. til at inddrage eleverne, og få feedback på, hvordan de oplevede aktiviteten. De har ofte gode forslag til, hvordan rammerne for aktiviteten ville kunne forbedres til næste gang.

Der er mange gode ideer på de sociale medier til din udeundervisning. Gennemfør en undervisning, der føles rigtig for dig!

Rekvisitter og materialer til undervisningen

- **Markering til rammerne for aktiviteten** - Hvis en aktivitet foregår indenfor en given ramme, som Ståtrold eksempelvis, skal dette markeres visuelt. Til markering kan du eksempelvis anvende: Kegler, spande, sten, markeringsveste, et stykke stof, græsk yoghurt bøtter (læg noget tungt i, så den ikke flyver væk), kasserede sko og støvler, kridtstreger mv.
- **Markering til fangere** - Hvis / når I må lege fangelege, skal du huske markering til fangerne. Dette kan være en overtræksvest.
- **Skriveunderlag** - Eleverne kan have deres eget clipboard, der giver et fast underlag, så de kan anvende opgaveark, kladdehæfter og bøger i al slags vejr. Der findes clipboards, som kan lukkes og derved beskytter mod vind og vejr.
- **Ting til ophæng af opgaver** - Har du brug for at hænge opgaver op, som indgår i din undervisningsaktivitet, er der flere måder at gøre dette på. Det er vigtigt, at det sidder godt fast, så du ikke mister dine materialer. Her er tre eksempler:

Anvende tøjklammer

Laminere, hulle og hænge op med en snor

Lægge opgaver i en plastlomme og hænge det op med en snor

Dine faglige opgaver vil afhænge af, hvad eleverne skal lære, og hvilken aktivitet eller undervisningsforløb du ønsker at sætte i gang. At laminere er tidskrævende, fordelen er, at det kan genbruges af både dig selv og dine kolleger. At lægge opgaver i plastlommer og hænge op, kan også genbruges, hvis du skal anvende den samme aktivitet igen i det samme område. Du kan lade dem hænge og blot skifte opgaverne ud, hvis du er på skolens område.

HUSK at alle opgaver skal hænge på en måde, så eleverne ikke skal røre ved opgaverne, for at løse den.

Gør det nemt for dig selv, hvis muligt, og anvend ting, du måske allerede har. Eksempelvis at skrive på kasseret mælkelåg eller bordtennisbolde, anvend spillekort eller bed eleverne medbringe ting hjemmefra til undervisningen.

Har du følgende rekvisitter, er du godt "kørende": Kegler, kridt, snor, klemmer og plastlommer.

Instruktion af en aktivitet

Når du instruerer en aktivitet, er det en god ide, at du viser det, de skal gøre efterfølgende, samtidig med at du forklarer det. Brug gerne elever som din forklaringsmakker. Du kan vælge de elever, som synes det er lidt svært at lytte. Du skal bare være sikker på, at de kan udføre det på en måde, så det bliver forstået af klassen.

- Tal i vindretning hvis muligt, så hører eleverne dig tydeligere.
- Stil dig så eleverne får solen i ryggen, ellers har de svært ved at se din forklaring.
- Hvis det er en aktivitet som skal gennemføres indenfor en fast ramme, så vis dem rammen. For at tydeliggøre rammen, kan du gå en runde rundt om "banen". Gå ikke ud fra, at de kender rammerne.

Skab flow i din undervisning

- Undgå kø i dine aktiviteter. Det er kedeligt og kan give unødige konflikter. Udskift eksempelvis "resultatet siges til læreren" med "opgaven diskuteres med din makker".
- Sørg for et passende antal værksteder eller "stationer", så alle er i gang hele tiden, og der er en god afstand imellem eleverne. Fordel eleverne på forskellige "værksteder" fra starten. Værkstedsundervisning ude som inde en god måde at differentiere din undervisning på, og hvor alle elever ikke nødvendigvis skal nå alle værksteder.
- Hvis / når I leger fangelege - Kan du skabe bedre flow i fangelegen ved, at et fangerskift foregår ved, at fangerne tæller og siger tallet højt, hver gang de fanger en elev. Aftal inden legens start, hvilket tal der udløser fangeskift. På den måde behøver legen ikke at blive afbrudt af dig, når der skal skiftes fanger.

Leger I Ståtrold vil de sige "stå 1", "stå 2" og tælle højt, hver gang de fanger en kammerat, indtil de kommer til 12 og siger: "Stå 12, du er en trold" og den elev bliver så automatisk den nye fanger.

Klasser og elever med udfordringer

Har du en klasse, som er udfordret i forhold til rammer og struktur, skal du bruge energi på at træne dette med klassen, inden du sætter gang i læringsaktiviteter og undervisningsforløb, eller eventuelt starte med aktiviteter, der er meget enkle at forstå og udføre. De skal først lære at være aktivt lyttende og udføre en instruktion. Det kan være "jeg siger - du gør" aktiviteter.

Har du enkeltelever som er udfordret i forhold til rammer og struktur, eller som er utrygge i forhold til det ukendte, kan du give disse elever en særlig rolle i aktiviteten. Nogle elever bliver trygge ved, at du på forhånd har gjort dem opmærksomme på, at du godt ved, hvordan de har det, og hvordan du har tænkt dig at hjælpe dem. En mulighed kan være, at du har givet eleven en makker, som de er trygge ved.

Gode vindere og gode tabere

Hvis du gennemfører aktiviteter, hvor der er vindere og tabere, er det vigtigt, at i i klassen taler om det at være en "god vinder" og en "god taber". I skal derfor lave nogle fælles aftaler i klassen. Dette giver eleverne redskaber til, hvordan de kan udtrykke deres følelser, der er aftalt og accepteret af fællesskabet.

En måde at gøre det på kan være, at lære eleverne at de må udtrykke ét "yes..." eller "jaaaa...", når de vinder, og ét "øv ...", når de taber. På den måde bliver det lettere at være en god vinder – og en god taber. Øv det gerne med klassen, inden i starter legen.

Din rolle som lærer

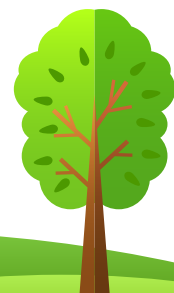
Din rolle som lærer, afhænger af din aktivitet. I nogle aktiviteter vil du have en aktiv rolle i forhold til udførelsen af selve aktiviteten. I andre aktiviteter vil din rolle være den samme som inde i klassen; at hjælpe eleverne med de faglige udfordringer.

Udeundervisning og vejrforhold

Der er ikke noget mere frustrerende, end at have forberedt en aktivitet med papir, og det så pludselig bliver regnvejr! Eller at det er blæser meget og elevernes opgaver flyver væk. Følgende kan være godt at tænke over:

- Meget undervisning kan foregå uden papir. Vi har en tradition for, at et resultat skal skrives ned. Det kan være lige så udbytterigt, måske endda mere, at tale med en makker om forskellige metoder at løse en given opgave på. Og nej, så ved du ikke som lærer, hvorvidt de løser opgaven korrekt. Din rolle er derfor at "cirkulere", lytte og supplere med faglige inputs.
- Hav altid en plan B klar uden papir.
- Overvej om I har områder på skolen eller i nærmiljøet, hvor kopiarkene kan ligge i tørvejr. Så kan eleverne gå ud i regnen og finde / løse opgaven og vende tilbage til tørvejr og skrive resultatet. Vær snu, for der bliver måske trængsel.
- Skriveunderlag - Eleverne kan have deres eget Clipboard, som kan lukkes og derved beskytter mod regn og blæst.
- Udendørs er der ofte alt hvad du skal bruge til din undervisning uden papir og blyant. Du skal blot få ideerne til hvorhenne og hvordan. Som du gør i klassen, skal du på samme måde spørge dig selv, hvad eleverne skal lære. Skal de lære om navneord og bøje dem i ental og flertal, så lad dem finde 10 ting i skolegården, som de skal bøje og sige til deres makker. Rigtig meget undervisning udendørs kan blive praksisnært og eleverne kan få gode hverdagserfaringer, hvilket giver gode vilkår for elevernes forståelse og læring.

På tur med afstand

Her er nogle gode ideer til, hvordan du overholder myndighedernes / skolens retningslinjer for god afstand. Det kan variere fra skole til skole, hvordan udfordringerne løses, så de bliver derfor generelle.

- Når I forlader skolen, og skal gå på række, vil det være svært for de mindste elever at holde afstand, hvis myndighederne holder fast i den retningslinje. Det kan derfor være en god ide at lave x antal tove på 2 m. med knuder i enderne, som hvert makkerpar kan holde i. Det er en god ide, at du laver EN knude i den ene ende af tovet og TO knuder i den anden ende af tovet. Så kan makkerparret kende forskel på, hvem der holder hvor. Tovet kan "bo" i en af elevernes tasker, så det samme makkerpar anvender det samme tov hver gang. Mange steder er fortove ikke 2 meter brede. Derfor skal eleverne informeres om, at holde så meget afstand, som de kan, men at det er VIGTIGST, at forblive på fortovet.
- Du kan gøre det lettere for dig selv ved, at de har en fast makker, som er en elev fra legegruppen. Makkeren skal de gå ved siden af, hvis I forlader skolen og have som makker i undervisningen.

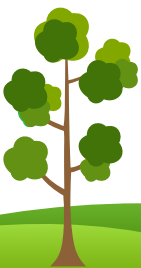
Er du klar?

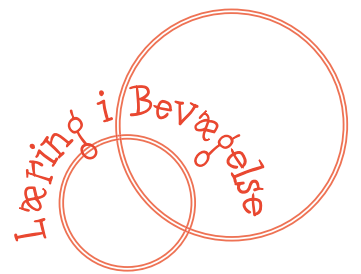
- gennemgå tjeklisten!

Hvis du kan sætte flueben ved følgende tjekliste er du klar til din udeundervisning.

- I er blevet enige om en udestruktur i klasseteamet
- Du har besluttet dig for et mødested og den enkelte elevs placering på mødestedet
- Du har besluttet dig for to stille tegn "frys" og "tilbage til mødestedet"
- Du har informeret forældrene om, hvad eleverne skal medbringe
- Du har besluttet dig for, hvilken aktivitet du starter med
- Du har i din planlægning taget højde for vejrforholdene
- Du har i din planlægning taget højde for klasser og elever med særlige udfordringer
- Du har i din planlægning taget højde for flow i aktiviteten
- Du har anskaffet de rekvisitter, som du skal anvende og klargjort dine læringsmaterialer
- Du har tænkt over, hvordan du vil instruere aktiviteten
- Skal du gennemføre en aktivitet, som er en konkurrence, har du talt med klassen om at være en "god taber" og en "god vinder".
- Du har tænkt over, hvad din egen rolle er i aktiviteten
- Hvis du skal undervise andre steder end på skolen, har du en plan for, hvordan elever kommer til og fra stedet.

HUSK!
Anerkend dig selv
og dine kolleger ofte.

Læring i Bevægelse

Jeg hedder Bettina Lerche og står bag Læring i Bevægelse. Jeg er ekspert i gode læringsstrategier - særligt gennem leg og bevægelse. Mit mål er at udvikle lærere og pædagogers kompetencer til at styrke elevernes faglighed og motivation til at lære.

Få mere information på www.laeringibevaegelse.dk eller kontakt mig på telefon: 6130 3157